

ČÁST 2.

POSTAVY

OSNOVA: Děti proberou jednotlivé postavy příběhu a perspektivy, které představují. S pomocí matematiky a hry „obří kroky“ posoudí postavy v kontextu širší bangladéšské populace.

KLÍČOVÁ OTÁZKA: Jak se od sebe liší životy, zkušenosti a perspektivy jednotlivých lidí v rámci jedné země a mezi různými zeměmi?

BUDETE POTŘEBOVAT:

- dostatek volného prostoru
- vytištěné podklady 2a nebo 2b, 2c nebo 2d, 2e (rozstříhané na kartičky) a 2f.

1. Děti diskutují o postavách z příběhu, posuzují, které jsou na tom líp a mají více možností, a které jsou na tom hůř a mají méně možností.

2. Děti převyprávějí příběh z perspektivy jednotlivých postav, můžou pracovat samostatně nebo ve skupinkách. Z perspektivy své postavy můžou příběh převyprávět, nakreslit, sepsat, zpracovat jako komiks nebo zdramatizovat. Jak se od sebe příběhy liší?

3. Děti si představí, že bangladéšskou populaci zastupuje vesnice o stu obyvatelích (podklad 2a) nebo školní třída o třiceti žácích (podklad 2b) a spočítají, jak bude její osazenstvo náležitě rozděleno.

Mohou také rozdělit třídu podle jednotlivých charakteristik a prodiskutovat, co se tím ukázalo.

Nato zopakují stejnou činnost pro Českou republiku s pomocí podkladů 2c a 2d.

4. Děti si samostatně nebo ve skupinkách prohlédnou kartičky bangladéšských obyvatel (podklad 2e) a vybarví ty čtverce na herním listu binga, které odpovídají jejich osobě (podklad 2f).

5. Na volném prostoru hrají děti „obří kroky“ se svými postavami (výroky jsou uvedeny na zadní straně tohoto listu).

- Každý tým přečte údaje z kartičky a postaví se do středu místnosti obličejem k cíli (A).
- Vítězí tým, který se dostane nejbliž k bodu A.
- První kolo: Přečtete postupně jeden výrok po druhém. Týmy se mohou posunout o krok vpřed, pokud výrok pro jejich postavu platí.
- Druhé kolo: Přečtete postupně jeden výrok po druhém. Pokud výrok pro jejich postavu platí, musí se tým přesunout o krok vzad.
- Třetí kolo: Pokud je výrok prospěšný pro postavu dotyčného týmu, tým se posune vpřed. Pokud postavu znevýhodňuje, posune se vzad.
- Kdo je „vítězem“ po přečtení všech výroků? Jak se děti cítí? Jak hra odráží skutečnost?

6. Děti se znovu zamyslí nad postavami z příběhu.

Jak se od sebe liší životní zkušenosti jednotlivých postav? Chybí v příběhu nějaké další zkušenosti bangladéšských obyvatel?

VÝROKY PRO HRU NA „OBŘÍ KROKY“

První kolo

Tým může postoupit o krok kupředu, pokud jeho postava:

1. má dostatek jídla
2. má dostatek peněz
3. má auto
4. chodí nebo chodila do školy

Druhé kolo

Tým musí o krok couvnout, pokud jeho postava:

5. se musí starat o druhé
6. má práci, která je nebezpečná
7. má práci, ale dostává za ni málo peněz
8. se musela přestěhovat
9. má pocit, že se k ní druzí nechovají pěkně

Třetí kolo

Tým může postoupit o krok dopředu, pokud by jeho postava měla ze změn prospěch, a v případě, že by to pro ni znamenalo nevýhodu, musí o krok couvnout. Pokud změna pro postavu nemá ani dobré, ani špatné důsledky, zůstává tým na místě.

- x. Z některých ulic hlavního města jsou vykazány rikši, aby se zmírnilo nebezpečí provozu.
- xi. Po velké bouři voda zaplaví mnoho vesnic.
- xii. Stoupnou ceny potravin.
- xiii. Střední škola v hlavním městě vyhlásí, že děti, které na základní škole usilovně pracují a mají dobrý prospěch, mohou tuto střední školu navštěvovat zdarma.
- xiv. V Bangladéši je otevřena továrna na počítače, která nabízí práci lidem, kteří absolvovali základní a střední školu a naučili se něco z přírodních věd.
- xv. Jedna z bank poskytne nabídku drobných půjček na pořízení věcí, jako jsou šicí stroje, opravárenské nářadí či rikši.
- xvi. Lidé, kteří se do Bangladéše přistěhovali z Barmy, dostanou povolení pracovat.

V Bangladéši žije asi 150 milionů lidí. Představte si, že by toto množství představovalo vesnici o stu obyvatelích. Dokážete vyplnit prázdná místa správnými čísly?

Kolik lidí žije ve městě?		Kolik lidí žije na venkově?	
34			
Kolik je tu muslimů?	Kolik je tu hinduistů?	Kolik je tu buddhistů, křesťanů, lidí jiného vyznání nebo bez vyznání?	
	10	1	
Kolik lidí je mladších 20 let?	Kolika lidem je mezi 20 a 39 lety?	Kolika lidem je mezi 40 a 59 lety?	Kolik lidí je starších 60 let?
	31	18	7
Kolik lidí má v domě zavedenou elektřinu?		Kolik lidí doma elektřinu nemá?	
		40	
Kolik lidí má přístup k internetu?		Kolik lidí přístup k internetu nemá?	
14			
Kolika lidem je méně než 15 let?		Kolik lidí starších 15 let umí číst a psát?	Kolik lidí starších 15 let neumí číst a psát?
28			39
Kolik lidí žije pod hranicí chudoby, s příjmem maximálně 66 Kč (3 USD) denně? (podle Světové banky 2011)		Kolik lidí žije nad hranicí chudoby, tedy s příjmem vyšším než je 66 Kč (3 USD) denně?	
57			
Kolik lidí žije v cihlových nebo betonových domech?	Kolik lidí žije v plechových domech?	Kolik lidí žije v domech z hlíny a nepálených cihel?	Kolik lidí žije v domech ze slámy, dřeva, bambusu nebo v domech z jiného materiálu?
	40	17	17

V Bangladéši žije asi 150 milionů lidí. Představte si, že by toto množství představovalo školní třídu o třiceti žácích. Dokážete vyplnit prázdná místa správnými čísly?

Kolik lidí žije ve městě?		Kolik lidí žije na venkově?	
10			
Kolik je tu muslimů?	Kolik je tu hinduistů?	Kolik je tu buddhistů, křesťanů, lidí jiného vyznání nebo bez vyznání?	
	3	<1	
Kolik lidí je mladších 20 let?	Kolika lidem je mezi 20 a 39 lety?	Kolika lidem je mezi 40 a 59 lety?	Kolik lidí je starších 60 let?
	9	5	5
Kolik lidí má v domě zavedenou elektřinu?		Kolik lidí doma elektřinu nemá?	
		12	
Kolik lidí má přístup k internetu?		Kolik lidí přístup k internetu nemá?	
4			
Kolika lidem je méně než 15 let?		Kolik lidí starších 15 let umí číst a psát?	Kolik lidí starších 15 let neumí číst a psát?
8			12
Kolik lidí žije pod hranicí chudoby, s příjmem maximálně 66 Kč (3 USD) denně? (podle Světové banky 2011)		Kolik lidí žije nad hranicí chudoby, tedy s příjmem vyšším než je 66 Kč (3 USD) denně?	
17			
Kolik lidí žije v cihlových nebo betonových domech?	Kolik lidí žije v plechových domech?	Kolik lidí žije v domech z hlíny a nepálených cihel?	Kolik lidí žije v domech ze slámy, dřeva, bambusu nebo v domech z jiného materiálu?
	12	5	5

V České republice žije asi deset a půl milionů lidí. Představte si, že by toto množství představovalo vesnici o stu obyvatelích. Dokážete vyplnit prázdná místa správnými čísly?

Kolik lidí žije ve městě?		Kolik lidí žije na venkově?	
70			
Kolik je zde křesťanů?	Kolik lidí je jiného vyznání?	Kolik je tu lidí bez vyznání?	
10	8		
Kolik lidí je mladších 24 let?	Kolika lidem je mezi 25 a 54 lety?	Kolika lidem je mezi 55 a 64 lety?	Kolik lidí je starších 65 let?
	44	13	18
Kolik lidí má v domě zavedenou elektřinu?		Kolik lidí doma elektřinu nemá?	
		0	
Kolik lidí má v rodině přístup k internetu?		Kolik lidí nemá v rodině přístup k internetu?	
81			
Kolika lidem je méně než 15 let?		Kolik lidí starších 15 let umí číst a psát?	Kolik lidí starších 15 let neumí číst a psát?
15			1
Kolik lidí žije pod hranicí chudoby, tedy s příjmem 715 Kč pro čtyřčlennou rodinu denně? Tj. 178 Kč den/osoba (podle Českého statistického úřadu, 2015)		Kolik lidí žije nad hranicí chudoby, tedy s příjmem vyšším než 715 Kč pro čtyřčlennou rodinu?	
10			
Kolik lidí žije v samostatně stojících rodinných domech?	Kolik lidí žije v řadových domech?	Kolik lidí žije v bytových domech?	Kolik lidí žije v jiných typech domů?
	8	49	2

PODKLAD 2D

V České republice žije asi deset a půl milionů lidí. Představte si, že by toto množství představovalo školní třídu o třiceti žácích. Dokážete vyplnit prázdná místa správnými čísly?

Kolik lidí žije ve městě?		Kolik lidí žije na venkově?	
21			
Kolik je zde křesťanů?		Kolik je tu lidí bez vyznání?	
3			
Kolik lidí je mladších 24 let?	Kolika lidem je mezi 25 a 54 lety?	Kolika lidem je mezi 55 a 64 lety?	Kolik lidí je starších 65 let?
	13	4	5
Kolik lidí má v domě zavedenou elektřinu?		Kolik lidí doma elektřinu nemá?	
		0	
Kolik lidí má v rodině přístup k internetu?		Kolik lidí nemá v rodině přístup k internetu?	
24			
Kolika lidem je méně než 15 let?		Kolik lidí starších 15 let umí číst a psát?	Kolik lidí starších 15 let neumí číst a psát?
5			0
Kolik lidí žije pod hranicí chudoby, tedy s příjmem 715 Kč pro čtyřčlennou rodinu denně? Tj. 178 Kč den/osoba (podle Českého statistického úřadu, 2015)		Kolik lidí žije nad hranicí chudoby, tedy s příjmem vyšším než 715 Kč pro čtyřčlennou rodinu?	
3			
Kolik lidí žije v samostatně stojících rodinných domech?	Kolik lidí žije v řadových domech?	Kolik lidí žije v bytových domech?	Kolik lidí žije v jiných typech domů?
	2	15	1

Rúpá

Rúpě je 40 let. Žije na vesnici. Brzy se vdala a nikdy nechodila do školy. Má malou holčičku. Ted' je rozvedená a žije s nemocnou matkou a dcerkou. Pracuje v mlýně na rýži, kde vydělává 70 korun denně, a také navíjí nitě pro továrnu vyrábějící tkaniny. Několik lidí z vesnice se pokusilo zabrat její pozemky, protože je samoživitelka. K lidem, se kterými se stýká, je přívětivá a velkorysá, ale zajistit dostatek jídla pro sebe a svou rodinu jí připadá těžké.

Džarín

Džarín je švadlena. Má vlastní šicí stroj a dílnu, kde šije oblečení. Svoji práci má ráda a také si ráda povídá s lidmi, kteří k ní do dílny chodí. Zhoršuje se jí však zrak a navlékat jehlu jí připadá obtížné. V obchodě s ní bude pracovat její neteř, což Džarín považuje za velkou pomoc. Kromě toho, že šije nové oblečení, upravuje také oděvy, které si lidé přinesou.

Súman

Súman žije v malé vesnici u řeky Meghny. Je ženatý a má čtyři děti, na které je velmi pyšný. Stejně jako jeho otec je Súman rybář. Dělá to od svých sedmi let. Dokázal si našetřit na vlastní loď. Jezdí na ní lovit společně s dalšími devíti rybáři. Při každé výpravě stráví deset dní na moři. V poslední době si všiml, že tropické bouře přicházejí častěji, a rybaření je tak nebezpečnější. Jeho loď vyžaduje opravy, ale pro Súmana je obtížné na ně ušetřit. Moc rád hraje s dětmi kriket a fotbal.

Aniká

Aniká je zaměstnaná v oděvní továrně v hlavním městě Dháce. Její rodiče nechtěli, aby pracovala mimo domov, ale potřebovali peníze, a tak začala chodit do práce na pět hodin denně a ted' i déle. Znamená to sice, že víc vydělá, ale pořád je to dost málo, a ještě ji bolí záda. Bydlí s celou rodinou v jedné místnosti. Někteří lidé se k ní nechovají pěkně, protože si myslí, že by neměla chodit do práce. Aniká se těší, až dospěje a vdá se, protože to už si na ni nebudou smět dovolovat.

Bibi

Bibini rodiče pocházejí z Barmy, se kterou Bangladéš sousedí. Odešli odtud, protože se k nim místní nechovali dobře a oni se necítili v bezpečí. V Bangladéši však nesmějí pracovat. Bibi bydlí odjakživa v jedné bangladéšské vesnici s rodiči a třemi bratry. Nikdy nikam necestovala. Její kamarádi bydlí v sousedství. Bibi má často hlad a někteří lidé z okolí na její rodinu nadávají. Chtěla by se něco naučit a dostat práci.

Arif

Arif bydlí v Čattagrámu. Patří mu firma, která vlastní rikši a pronajímá je řidičům. Je ženatý a má dvě děti. Obě chodí do základní školy a Arif doufá, že půjdou i na střední a pak vystudují medicínu. Arif si nedávno koupil auto.

Seám

Seámův tatínek jezdí s rikšou. Rodina se přestěhovala do velkoměsta, protože ve svém původním bydlišti nedokázali její členové vydělat dost peněz na živobytí a domnívali se, že ve městě seženou lepší práci. Seám pracuje ve sklárně, kontroluje sklo vycházející ze stroje. Při téhle práci je mu velké horko.

Antu

Antu žije s maminkou, která pracuje na střední škole, učí dospělé. Také se podílí na pořádání festivalu bangladéšských filmů. Antu chodí do školy. Jeho rodiče jsou rozvedení a on je přes týden s maminkou, zatímco víkendy tráví s tatínkem. Bydlí v bytě v hlavním městě. Jeho bratranec žije v Německu, v Evropě, a Antu by se tam jednou moc rád vydal.

PODKLAD 2F: HERNÍ LIST NA BINGO

Má dost jídla.	Má dost peněz.	Má auto.
Chodí nebo chodil/a do školy.	Chtěl/a by si půjčit od banky peníze na pořízení věcí, jako je šicí stroj, rikša nebo loď.	Byl/a by v pohodě, kdyby přišla velká bouře a zaplavila celé vesnice.
Musí se starat o další lidi.	Byl/a by nešťastný/á, kdyby ve městě zakázali rikši.	Musel/a se přestěhovat.
Má pocit, že se k jeho/její rodině lidé nechovají hezky.	Má práci, která je nebezpečná.	Pracuje, ale dostává za to špatně zapláceno.